

COMMISSION DES FINANCES ET
DU BUDGET

COMMISSIE VOOR FINANCIËN EN
BEGROTING

du

van

MERCREDI 11 DECEMBRE 2019

WOENSDAG 11 DECEMBER 2019

Matin

Voormiddag

La réunion publique de commission est ouverte à 10 h 11 et présidée par Mme Katrin Jadin.

De openbare commissievergadering wordt geopend om 10.11 uur en voorgezeten door Mevrouw Katrin Jadin.

La **présidente**: Bonjour chers collègues. Les questions n°55000816C, n°55001094C et n°55001996C de M. Hugues Bayet sont transformées en questions écrites. Madame Dedonder, vous avez la parole.

01 Questions jointes de

- Ludivine Dedonder à David Clarinval (VPM Budget et Fonction publique) sur "La fiabilité des comptes belges" (55001957C)

- Kurt Ravyts à David Clarinval (VPM Budget et Fonction publique) sur "La qualité des comptes fédéraux critiquée dans le 176e rapport annuel de la Cour des comptes" (55001961C)

01 Samengevoegde vragen van

- Ludivine Dedonder aan David Clarinval (VEM Begroting en Ambtenarenzaken) over "De betrouwbaarheid van de Belgische rekeningen" (55001957C)

- Kurt Ravyts aan David Clarinval (VEM Begroting en Ambtenarenzaken) over "De volgens het 176ste jaarboek van het Rekenhof "slechte kwaliteit" van de federale rekeningen" (55001961C)

01.01 Ludivine Dedonder (PS): Madame la présidente, monsieur le ministre, les récentes déclarations de la Cour des comptes ne sont pas flatteuses. En effet, l'organisme de contrôle indépendant a relevé de nombreuses erreurs dans les comptes de 2018. Il ne s'agit pas d'erreurs anodines. La Cour des comptes indique également que, pour certaines rubriques, de nombreuses opérations ne sont pas enregistrées dans les comptes ou le sont de manière incorrecte.

L'image générale des comptes apparaîtrait "entachée". Le premier président de la Cour des comptes, Philippe Roland, précise que la perception de 6 milliards d'euros de TVA n'a pas été comptabilisée comme recette. Idem pour 11 milliards d'euros de TVA non recouvrables qui n'ont pas été inscrits dans la comptabilité.

Monsieur le ministre, comment expliquez-vous ces erreurs dans les comptes? Que comptez-vous faire pour améliorer la situation à l'avenir?

01.02 Kurt Ravyts (VB): Mijnheer de minister, het 176ste Boek, deel III, van het Rekenhof, dat ik hier bij mij heb, vermeldt een probleem rond de Federale Accountant. Het directoraat-generaal Federale Accountant en Procurement, een onderdeel van de FOD Beleid en Ondersteuning, adviseert en ondersteunt de klantenorganisaties op het vlak van boekhouding en overheidsopdrachten. Die dienst begeleidt de volledige boekhoudcyclus en dient de geconsolideerde jaarrekeningen van de federale overheid in. Hij is tevens verantwoordelijk voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening van het algemeen bestuur. Vanaf het boekjaar 2020 moet het Rekenhof van Europa een certificering uitspreken over de jaarrekening van de federale Staat.

Bij de voorstelling van zijn 176ste Boek velde het Rekenhof echter een zeer kritisch oordeel over de kwaliteit van de federale rekeningen. Een van de belangrijkste oorzaken voor de slechte kwaliteit zou te wijten zijn aan het gebrek aan centrale sturing door de Federale Accountant. De vraag is of men een gefundeerde begroting kan opstellen zonder betrouwbare rekeningcijfers. De slechte kwaliteit heeft ook een weerslag op de meting van de effecten van de besparingsmaatregelen die de regering in 2018 nam. Het Rekenhof zegt

moeilijk een oordeel te kunnen uitspreken over de ontvangsten, omdat er geen betrouwbare cijfers zijn. Ook de Europese Commissie wees reeds op dat euvel.

Mijnheer de minister, wat is uw reactie op de bevindingen van het Rekenhof en welke beleidsstappen hebben u en uw voorganger genomen om dat te remediëren? Het oordeel van het Rekenhof is natuurlijk niet nieuw en valt niet uit de lucht. Het Rekenhof zegt ook dat de kwaliteit van de jaarrekeningen was verbeterd tot 2016, maar dat nadien een verslechtering is vast te stellen.

01.03 David Clarinval, ministre: Madame Dedonder, les possibilités de contrôle par le comptable fédéral ont été limitées par les réductions de personnel et le timing très tendu que nous avons dû respecter. La transition vers la réception "biens évalués", d'une part, et vers l'enregistrement sur la base des droits constatés, d'autre part, a compliqué encore plus cette tâche. Vous mentionnez que 6 milliards d'euros de perception de la TVA n'ont pas été enregistrés. Cette erreur dans les recettes fiscales du SPF Finances est le résultat de la transition vers l'enregistrement sur la base des droits constatés, lors de laquelle les documents ont reçu un impact incorrect dans la comptabilité budgétaire. Ils ont été enregistrés comme une créance ouverte alors qu'ils devaient en fait être considérés comme des montants perçus. Cette fausse manœuvre a été corrigée dès qu'elle a été constatée. Mais la rectification des documents erronés déjà enregistrés n'était pas évidente.

J'en viens à votre deuxième question. Un certain nombre de personnes expérimentées sont parties ces dernières années du service. Celles-ci n'ont à ce jour pas pu être remplacées. Réduire les erreurs des comptes à un problème de personnel au service comptable fédéral est cependant trop facile. Chaque SPF doit vérifier si sa propre comptabilité est tenue correctement. Il y a aussi certains points à améliorer, lesquels ne se trouvent pas entre les mains du comptable fédéral. Cette question est également abordée dans le cahier d'observations.

À votre troisième question, je puis vous répondre que nous prévoyons le recrutement d'un chef d'équipe et de quatre personnes de niveau 1 pour l'équipe "Reporting et consolidation". Ces recrutements seront réalisés au printemps 2020. Je dois cependant admettre qu'il n'est pas facile de trouver de tels profils sur le marché du travail, compte tenu de leurs spécificités. Cette équipe sera chargée de la préparation et de la transmission des comptes, ainsi que du soutien aux SPF dans la tenue de leur comptabilité.

Malheureusement, cela n'aura pas encore d'impact positif pour la clôture de l'exercice 2019 actuellement en préparation. Les SPF devront être davantage responsabilisés. Ils sont principalement responsables de la bonne saisie dans les comptes et de l'interprétation des résultats. Lors de la clôture de l'exercice 2019, le SPF Finances sera invité, plus qu'auparavant, à vérifier le bilan, le compte de résultats, les comptes d'exécution budgétaire et le compte du fonds de remboursement et d'allocations. Il devra aussi vérifier s'il y a des irrégularités à corriger.

Mijnheer Ravyts, u stelde de vraag of zonder betrouwbare rekeningcijfers een gefundeerde begroting kan worden opgesteld. Er dient op te worden gewezen dat een groot deel van de opmerkingen op de algemene boekhouding en niet zozeer op de budgettaire boekhouding betrekking heeft. Op die manier heeft een onvolledige of niet-correcte inventaris van de vaste activa geen invloed op de opmaak of op de uitvoering van de begroting. Ook de afsluitende verrichtingen in de algemene boekhouding hebben geen budgettaire impact.

Voor de opmaak van de begroting zijn een groot aantal andere informatiebronnen beschikbaar. Een uitvoeringsrekening van de begroting wordt nu eenmaal te laat opgemaakt om als enige basis te kunnen dienen voor de opmaak van de begroting van het volgende jaar.

De foutieve inningen bij de fiscale ontvangsten van de FOD Financiën, die het gevolg zijn van de overgang naar de boeking op basis van vastgestelde rechten, waarbij documenten een verkeerde impact op de budgettaire boekhouding kregen, werden als openstaande vorderingen geregistreerd, terwijl zij eigenlijk als geïnd bedrag zouden moeten zijn opgenomen.

C'était une grande parenthèse.

Om die reden heeft het geen impact op de begrotingsopmaak.

De FOD BOSA heeft bij de opmaak van de rijksmiddelenbegroting intensief contact met de FOD Financiën,

zodat er rekening kan worden gehouden met correcte inningcijfers.

U meldt eveneens dat het Rekenhof moeilijk een oordeel kan vellen over de ontvangsten, omdat er geen betrouwbare cijfers zijn. Daarbij dient toch wel genuanceerd te worden dat de foutieve boekingen in de boekhouding duidelijk werden geïdentificeerd. Het Rekenhof heeft daarmee rekening gehouden in zijn conclusie.

U vraagt eveneens naar de beleidsstappen die mijn voorganger en ikzelf reeds namen om dat te remediëren. Ik kan u melden dat de beslissing werd genomen om het team Rapportering van het DG Federale Accountant te versterken door middel van nieuwe aanwervingen die in het voorjaar van 2020 zullen worden gerealiseerd. De resultaten daarvan zullen pas zichtbaar zijn vanaf de afsluiting van de rekeningen 2020.

Ook zal de samenwerking met de FOD Financiën bij deze jaarafsluiting geïntensifieerd worden om een grotere controle mogelijk te maken op het resultaat van het cijfermatig veruit belangrijkste departement.

De Federale Accountant zal er voort aan werken om de door het Rekenhof vermelde tekortkomingen in de toekomst weg te werken. Zo werd recent een logistiek deel toegevoegd aan FEDCOM voor het voorraadbeheer van de federale politie.

Met betrekking tot de certificering van de jaarrekeningen van de federale Staat vanaf 2020, meld ik dat bij de Regie der Gebouwen aan het FaaS-project wordt gewerkt. Het betreft een ERP-pakket dat ook de mogelijkheid zal bieden om een correcte evaluatie te maken van de waarde van de terreinen en de gebouwen die de Staat bezit.

01.04 **Ludivine Dedonder (PS):** Monsieur le ministre, je vous remercie de votre réponse.

Je note qu'en plus de ces recrutements, vous avez parlé d'une responsabilisation des SPF. Nous vérifierons cela l'année prochaine, en espérant que cela fonctionnera mieux.

01.05 **Kurt Ravyts (VB):** Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord, dat deels overlapte met uw antwoord op de vraag van mijn collega.

De Federale Accountant moet in ieder geval worden versterkt. Dat zal ook gebeuren. Die dienst moet een actievare rol vervullen om de kwaliteit van de diensten te verhogen. Ook de strategische personeelsplanning bij de federale overheid zal toch in meer FOD's moeten worden ingevoerd.

Wij blijven de kwestie van nabij volgen.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

02 **Vraag van Joy Donné aan David Clarinval (VEM Begroting en Ambtenarenzaken) over "De subsidies voor het eindeloopbaanregime van de operationele personeelsleden van de politie" (55002083C)**

02 **Question de Joy Donné à David Clarinval (VPM Budget et Fonction publique) sur "Les subsides pour le régime de fin de carrière des membres du cadre opérationnel de la police" (55002083C)**

02.01 **Joy Donné (N-VA):** Mijnheer de minister, tijdens de vergadering van de commissie voor Financiën en Begroting van vorige week heb ik u hierover al aangesproken naar aanleiding van mijn amendement met betrekking tot de NAVAP.

U hebt toen geantwoord dat de subsidies ter ondersteuning van het eindeloopbaanregime in orde zouden komen, maar aangezien er in de financierwet geen enkele subsidie ter ondersteuning van het eindeloopbaanregime is vastgelegd, heb ik toch een aantal bedenkingen. Ik wil het wel graag constructief bekijken.

De huidige regeling voorziet in een trimestriële behandeling van de subsidies. Na verificatie van de door de zones ingediende facturen worden zij betaald. Een mogelijk probleem daarbij is de prefinanciering, vooral omdat vele lokale besturen ook de responsabiliseringsbijdragen voor de pensioenen moeten betalen.

Voor de federale politie is er een groot reëel risico dat de vacatures via mobiliteit of externe werving worden getemperd door de Inspectie van Financiën. Er is een personeelsmonitoring en wanneer een mobiliteit wordt opengesteld bij de politie, kijkt de Inspectie van Financiën ook naar de financieringscapaciteit voor het volledige jaar. Wanneer zij in het begin van het jaar vaststelt dat er nog niets is vastgelegd voor de subsidies en de betaling van de NAVAP-regeling, kan zij, zoals zij in het verleden al in andere dossiers heeft gedaan, die mobiliteit temperen of zelfs voor een stuk blokkeren, omdat de financiering van de NAVAP niet tot het einde van het jaar geregeld is.

Mijn enige bezorgdheid is dat de lokale en federale politie hun capaciteit op peil kunnen houden. Ik wil niet koste wat het kost mijn amendement morgen indienen. U zegt dat u op een andere manier zult werken en dat het niet onmiddellijk nodig is vanaf 1 januari 2020. Mij maakt het niet uit. Wij moeten niet met een amendement werken. Als u de begrotingswet daarvoor niet wil aanpassen, is dat voor mij geen probleem, maar dan suggereer ik toch dat u als voogdijautoriteit van de Inspectie van Financiën een duidelijk politiek signaal geeft dat de regering het engagement aangaat dat de NAVAP voor het jaar 2020 ook zal worden gefinancierd, zodat de Inspectie van Financiën geen argumenten heeft om de mobiliteitscycli die de politie openstelt en die belangrijk zijn om de capaciteit op peil te kunnen houden, te hypothekeren.

Die bezorgdheid of onzekerheid leeft niet alleen bij de politie. Ik verneem net dat de Waalse regering dat punt op de agenda plaatst van het Overlegcomité van volgende week, uit bezorgdheid over de voortzetting van de financiering van de NAVAP-regeling voor 2020. Ik heb er geen probleem mee dat het amendement er niet komt, maar ik zou wel willen dat er vanuit de regering of van u een engagement komt, zodat er begin volgend jaar geen blokkering is op het niveau van de Inspectie van Financiën.

02.02 Minister **David Clarinval**: Mijnheer Donné, u had mij drie vragen gesteld, maar nu hebt u er nog een nieuwe vraag aan toegevoegd; een constructieve weliswaar, daar ben ik het mee eens. Ik zal proberen om zowel de drie ingediende vragen als de nieuwe vraag te beantwoorden.

Het is de bedoeling om op dezelfde basis te werken, met name de wet van 6 juni 2016 tot regeling van de financiering van de eindeloopbaanmaatregelen voor de personeelsleden van de lokale politie.

Wat uw tweede vraag betreft, de Federale Pensioendienst schat de besparing bij het pensioenfonds voor 2020 op 46 miljoen euro. Daarbij wordt rekening gehouden met de bijdrage van 7 % die nog zal worden geheven op de wedden van de agenten. Die bijdrage wordt geschat op 7 miljoen euro aan ontvangsten voor het pensioenfonds.

Wat uw derde vraag betreft, voor 2019 hebben wij 36 miljoen euro in juli en november uitbetaald. Ik kan u desgewenst de tabel bezorgen. Voor 2018 hebben wij 11 miljoen euro in september, 14 miljoen euro in november en 12 miljoen euro in december betaald. In 2019 hebben wij sneller betaald dan in 2018. In 2017 hebben wij 7 miljoen euro in juli, 18.000 euro in september, 10 miljoen euro in november en 18 miljoen euro in december betaald.

Wij volgen het betaalritme van de voorgaande jaren. De volgende regering zal een structurele oplossing moeten vinden voor de komende jaren, maar in 2019 zijn wij dus sneller tot betaling overgegaan dan voorheen.

Uw bijkomende vraag is zeker relevant. Zodra het wetsontwerp aan de Kamer wordt voorgelegd, zal ik de inspecteur van Financiën de opdracht geven om de minister van Binnenlandse Zaken te crediteren, zodat de mobiliteit van de politieagenten niet zal worden geblokkeerd.

02.03 **Joy Donné** (N-VA): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Het zou inderdaad fijn zijn om te kunnen beschikken over de tabellen met het betalingsritme van de afgelopen jaren. Het is goed om te horen dat het in 2019 sneller ging dan in 2018.

De reden voor mijn ietwat ongewone vraagstelling is dat ik wil vermijden dat ik morgen een amendement in de plenaire vergadering zou moeten indienen. Wat u nu zegt, lijkt mij afdoende.

Het belangrijkste is dat de Inspectie van Financiën geen argumenten kan aanvoeren om in de andere dossiers die met de capaciteit te maken hebben een blokkering te creëren omwille van het feit dat er op 1 januari formeeltechnisch nog geen basis zou zijn specifiek voor de NAVAP-regeling.

Ik ben gerustgesteld. Als er een engagement komt, zal dat ook aan de Inspectie worden meegedeeld en zal het probleem op die manier zijn opgelost.

02.04 Minister **David Clarinval**: Ik begrijp dat en ik dank u voor uw constructieve houding.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

La réunion publique de commission est levée à 10 h 31.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 10.31 uur.